

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIOU

Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIII.—LETTO XXXIII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), SEPTEMBER 18, 1950

ŠTEVILKA (NUMBER) 182

NOVI GROBOVI

ANGELA ROLIH

Po dolgi bolezni je preminila na svojem domu pozvana Angela Rolih, rojena Kovach, stara 49 let. Stanovala je na 23101 Arms Ave. Doma je bila od sv. Križa pri Litiji na Dolenjskem, kjer zapušča tri brate in tri sestre ter več sorodnikov. V Ameriki se je nahajala 29 let in je bila članica društva Collinwood-ske Slovenke, št. 22 SDZ in podružnice št. 10 SZZ.

Tukaj zapušča soproga Louis, doma izpod Stenja pri Ilirske Bistrici, sina Louisa ml., hčer Lillian in več sorodnikov. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8.15 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Žele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Kristine ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

IGNAC HOČEVAR

V mestni bolnišnici je umrl v petek zjutraj Ignac Hočevar, star 73 let. Bil je vdovec in veliko let je prebil v zavodu za brezdomce. Doma je bil iz vasi Višje, fara Ambrus, odkoder je prišel v Ameriko leta 1910.

Tukaj zapušča sestro Mrs. Anno Kuhar na 1554 E. 49 St. in sestro Mrs. Gertrude Sersen v Butte, Mont. Pogreb se vrši v torek zjutraj ob 9.15 uri iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Pavla in nato na pokopališče Calvary.

JOHN E. SCHIER

Po tri-letni bolezni je preminil na domu svoje hčere, kjer je živel, John E. Schier, star 82 let, stanovanec na 166 E. 219 St. Rodom je bil iz Češke, odkoder je prišel v Ameriko leta 1902. Po poklicu je bil livar. Tukaj zapušča hčer Mrs. Anna Kolus in dva vnuka. Pogreb se vrši danes popoldne iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St., na Highland Park pokopališče.

JOHN W. BRUNSKOL

Snoči od 11:15 uri je naglo preminil z srčno kapjo John W. Brunskol, 12323 Osceola Ave., ki je bil dolgo let uposlen v naši tiskarni kot tiskarski strojnik (pressman). Čas pogreba in druge podrobnosti bomo poročali jutri.

FRANK KNAFELS

V University bolnišnici je po kratki bolezni umrl danes zjutraj ob 1:30 uri Frank Knafels, stanovanec na 1044 E. 148 St. Pogreb oskrbuje pogrebeni zavod Joseph Žele in sinovi, 458 E. 152 St. Podrobnosti bomo poročali jutri.

IGRO
"VOLKODLAKI"
poda

DRAMSKI ZBOR
"Anton Versovšek"
pod pokroviteljstvom
Gospodinjskega odseka AJC
na Recher Ave.
v nedeljo, 1. oktobra
ob 3.30 pop.
Zvezčer ples
Igra Johnny Pecon orkester

LAUSCHE OBSODIL OPONICIJO PROTI GENERALU MARSHALLU

Zahteva tudi, da kongres obdavči visoke industrijske dobičke

COLUMBUS, 16. sept.—Governer Frank J. Lausche je danes indirektno udaril po senatorju Taftu, ko je ob sodil opozicijo proti gen. Marshallu kot tajniku narodne obrambe, obenem pa je izjavil, da bi kongres moral brez odlašanja uzakoniti poseben davek na visoke dobičke, ki prihaja z nasprotno strani.

Kakor znano, je senator Taft glasoval proti ukinjenju zakona, ki prepoveduje vojaškemu človeku voditi posle oddelka za narodno obrambo.

Oponicija proti generalu Marshallu je neupravičena

Oni, ki nasprotujejo gen. Marshallu, delajo to zgoraj vsled slepe strankarske strasti, v kateri nasprotujejo vsemu, kar priporoča predsednik Truman, je izjavil Lausche.

Governer je dalje označil argument Marshallovih nasprotnikov, da je naklonjen kitajskim komunistom, za neupravičen in smešen.

"Koristi naroda in potreba, da se prepreči tretja svetovna vojna je glavno vprašanje danes, pred katerim bi se moralno umakniti strankarstvo in igra za politično koristovrstvo," je nadaljeval governer.

Nihče ne bi smel kovati dobičkov iz obrame

"Moje prepričanje tudi je," je nadaljeval governer, "da bi moral kongres brez odlašanja uzakoniti poseben davek na visoke korporacijske dobičke. Možje, ki se borijo v Koreji, oni, ki so klicani k vojakom in njihove družine, razumljivo ne vidijo nobene upravičbe, zakaj bi kdo smel delati visoke dobičke radi vojne."

"Kongres bi moral dati ljudstvu zagotovilo, da se možje v vojaški službi borijo za zaščito svoje dežele in za bodoči mir sveta, ne pa za dobrobit dobičkarjev in velikih industrij ali pa, da se ustvarijo novi milijonarji."

"To se da doseči le s tem, ako se vzame dobiček iz vojne v toliko, v kolikor je sploh mogoče, ne da bi vsled tega trpel naš vojaški napor."

"Nobenega logičnega razloga ni, zakaj naj bi se povečal zvezni davek na plače in mezde našega ljudstva, razen ako se obenem naloži poseben davek na izvanredne dobičke."

1.325 OSEB ZAPUSTILO
KOMUNISTICO KITAJSKO

KOBE, Japonska, 16. sept.—Neka ladja, ki so jo najeli državniki narod, je v petek odpeljala iz komunistične Kitajske 1.325 beguncov, ki so na poti v svoje nove domove v Izraelu in Evropi.

STAVKA PRI GENERAL
ELECTRIC KONČANA

WASHINGTON, 16. sept.—Predstavniki unijskih lokalov v tovarnah družbe General Electric so danes odobrili pogoje načrtu, potem katerega se je včeraj "uradno končala stavka, ki je trajala en teden."

Mnogo konvencij

Tekom prihodnjih par mesecev se bo vršilo v Clevelandu 56 različnih konvencij. Mestni konvenčni urad računa, da bodo delegatje in obiskovalci potrošili takoj okrog štiri milijone dolarjev.

PO KRAVE JE ŠEL, PA GA
JE MEDVED PRESENETIL

GAYLORD, Mich., 16. sept.—15-letni Jimmy Dipzinski je snoči šel na pašo po krave, ki jih imajo njegovi starši na farmi. Brezkrbno je stopal za kravami, ko je nenadoma zapazil velikega črnega medveda, ki prihaja z nasprotno strani.

Fant je uren splezal na visoko drevo, kamor ni mogel medved za njim, ampak zver se je lepo vsebla pod drevo in mirno čakala. Fant je na drevesu do 3. ure zjutraj. Tedaj šele ga je otel oče, ki s pomočjo sedov, ki so bili z njim, prepodil kosmatincu.

Domače vesti

Prestal operacije

Mr. Martin Frank iz 651 E 99 St. je srečno prestal težko operacijo v Mt. Sinai bolnišnici, kjer ga prijatelji lahko obišejo.

Nahaja se v sobi št. 452. Želimo mu skorajšnje popolno okrevanje!

Zalostna vest

Mr. Anton Šircelj, 1417 Annie Ct., Sheboygan, Wis., je prejel iz stare domovine žalostno vest, da mu je 28. avgusta umrl ljubljeni oče, p. d. Milč, ki je dočakal visoko starost 87 let. Bival je v Knežaku na Notranjskem. Zapusča tri sinove in hčer poročeno Škrlj. Bodil pokojniku lahka domača zemlja!

Važna seja podr.
št. 106 Sansa

Nocoj ob osmih se vrši izredno važna seja podr. št. 106 SANSA v AJC na Recher Ave. Vabi se članstvo podružnice in odbornike, da se gotovo udeleže.

V bolnišnici

Poznamo Mrs. Josephine Mihalich iz 21701 Nicholas Ave. se nahaja v Glenville bolnišnici, kjer je srečno prestala težko operacijo. Prijateljice jo lahko obišejo v sobi št. 315. Upamo, da se ji ljubo zdravje čim preje povrne!

Doma iz bolnišnice

Iz University bolnišnice se je vrnil na svoj dom Mr. John Copic, 694 E. 159 St. Prijatelji ga lahko obišejo. Zahvaljuje se vsem za obiske, cvetlice in darila, ki jih je prejel.

Odšla v univerzo

Miss Mary Ann Rossman, hčerka Mr. in Mrs. Joseph Rossman iz 1127 E. 71 St., se je včeraj podala v Bowling Green univerzo, kamor bo pohajala štiri leta. Izbrala si je poklic učiteljstva. Želimo ji mnogo uspeha!

Dete padlo iz avta

V soboto popoldne je leta in pol star sinček Mrs. Violet Fussi iz 2761 W. 32 St. padel iz avta, ki ga je šofirala njegova mati. Dete se je igralo v zadnjem sedežu avta, ko se je najbrže napolnilo na ročaj, pri čemer so se vrata odprala, ko je šel avto okrog nekega ovinka. Mati je otroka pobrala in odpeljala v Mestno bolnišnico. Dobil je poškodbe na glavi.

Trije Clevelandčani ranjeni na Koreji

Vojni oddelek v Washingtonu je v soboto obvestil sorodnike treh clevelandčnih fantov, ki se nahajajo z ameriško armado na Koreji, da so bili ranjeni. Robert Cass iz 2506 Brookdale Ave., ki vozi pekarski truk za Spang Baking Co., je bil v soboto napaden blizu Willoughby, Ohio, kjer mu je bandit grozil z palico in mu vzel \$12.36.

Zveza levicarskih
odvetnikov označena
za "subverzivno"

WASHINGTON, 16. sept.—Kongresni odbor za neameriške aktivnosti je tu včeraj označil odvetniško organizacijo National Lawyers Guild za "legalno oporo komunistične stranke." Priporočil je, da justični oddelek vključi organizacijo v listo subverznih elementov.

Odbor tudi urgira, da se zahaja, da se člani te organizacije registrirajo kot agentje tujje sile.

Dalje je priporočal, da se ne bi članom zveze dovolilo vladna dela, ter da naj odvetniška zveza American Bar Association "resno razmotriva, če je članstvo pri tej zvezi v skladu z načeli, ki so pogoj za praktiranje prava."

Thomas I. Emerson, predsednik narodne zveze odvetnikov, je označil poročilo kongresnega odbora za "tipičen izraz fantaških standardov, metod in vajevanj, vsled katerih so misleči Amerikanci izgubili vsako zavpanje v njegovo delo."

Emerson je dalje rekel:

"Odbor (za neameriške aktivnosti) ni označil nikakršno delovanje ali načrte naše zveze odvetnikov, ki ne bi bili v celoti v skladu z vztajno podporo naših demokratskih institucij, in ne s prizadavanjem, da se pospeši delo za mir, katerega želijo vse Amerikanci."

In javil je dalje, da je sigurn, da se člani zveze ne bodo dali uplašiti vsled te akcije kongresnega odbora, ter da se bo zveza še v bodoče borila za to, da bodo "naš civilne svobodčine važna sila v ameriškem življenju."

V svojem 50 strani obsegajočem poročilu je odbor omenjeno odvetniško organizacijo označil za "legalki stebri organizacij in delavskih unij, v katerih so komunisti pri kontroli."

So zastopali komuniste
pri sodnih procesih

Za dokaz svojih trditve je kongresni odbor opozoril, da je označena odvetniška organizacija skrbel, da so dobili legalno obrambo razni oboženi komunisti, takor tudi špijonažni agenti; da je pobijala zakone proti komunistom in napadala vladne agencije, ki zahtevajo razkrivanje in prosekucijo komunistov; in pa, da je javno propagirala "komunistično linijo."

Poročilo pravi, da so "znani komunisti in sopotniki dominantanca sila" v odvetniškem "guildu."

Glavni stan National Lawyers Guild se nahaja v Washingtonu, podružnice pa ima v Baltimore, Bostonu, Albany, Troy, Clevelandu, Detroitu, Hollywoodu, Los Angelesu, New Yorku, Philadelphia in San Franciscu. Organizacija šteje 3,891 članov.

Druge trditve odbora
o komunističnih zvezah

Kongresni odbor pravi med ostalim, da ko je bila označena odvetniška organizacija leta 1937 ustanovljena, so komunisti pozdravili ustanovitev, in da je Earl Browder svoj čas pred odborom pričal, da je organizacija "transmisjski pas" za komuniste.

Dalje, da je "guild" označil za komunističen Louis F. Budenz in da je več znanih odvetnikov, med njimi A. A. Berle in Nathan

Amerikanci invadirali
Korejo blizu Seoula!
Marini so se izkrcali daleč za južno
fronto; sovražniku preti odsekanje

Ameriški marini so prošli četrtek vprizorili invazijo Koreje na zapadni obali, kjer so se po strahovitem bombardiraju s krova bojnih ladij in iz zraka izkrcali in v teku zadnjih par dni skoro brez odpore zasedli mesto Inchon, potem pa udarili proti Seoulu, glavnemu mestu Južne Koreje.

Po zadnjih vesteh so marini zavzeli zrakoplovsko polje na obronku Seoula in Amerikanci se ponekod nahajajo že v mestu samem.

Ob istem času, ko se je vprizorila masna invazija Koreje 165 milij severno od fronte pri Pusanu, so bojne ladje Združenih narodov bombardirale tudi več drugih krajev na zapadni in vzhodni korejski obali.

Komunistične sile na južni fronti so v nevarnosti, da bodo odsekane od zaledja.

Invasija pri Seoulu je bila natančno planirana

Ko so se izkrcali ameriški marini, niso vedeli, kaj jih čaka. Ampak naleteli so na presenetljivo lahak odpor in invazijski načrt, katerega je izdelal gen. MacArthur, in ki je bil planiran do zadnje podrobnosti, je deloval kot magika.

Zadnje vesti iz Inchona javljajo, da Severni Korejci se tako hitro predajo, da bo v taborih za ujetnike kmalu zmanjkalo prostora.

Izgleda, da so bili Severni Korejci docela nepripravljeni za takto invazijo.

Amerikanci v ofenzivi
tudi na južni fronti

Zadnje poročilo iz Tokia javlja, da so sile Združenih narodov stopile v ofenzivo tudi na južni fronti, kjer so Severni Korejci pritiskali proti Pusanu in skušali sile Združenih narodov pognatiti v morje.

</

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.

6231 ST. CLAIR AVENUE

CLEVELAND 3, OHIO

HEnderson 1-5311 — HEnderson 1-5312

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecov) 5.00
For Three Months—(Za tri meseca) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov) 6.00
For Three Months—(Za tri meseca) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

V delavske svete so izvolili najboljše

terih je bil zapisan dan največjega dogodka anhovških cemtarjev.

"Ručnik rudarjem" so z velikimi črkami zapisali na upravno poslopje kočeški rudarji, ki so v novi upravnici odboru izvolili dva osemkratna udarnika in več odlikovancev z Redom dela. Zgodovinski dogodek so zaključili s proslavo, na kateri so proglašili 54 novih udarnikov.

Jesenški železarji
sprejeli ključe tovarne

Dvajseti avgust je bil za delavske Jesenice svečan dan, dan kakršnega doslej še niso doživeli. Že več dni prej je delavska mladina prinašala iz gozdov deljenje in pletja vence. Čez noč so stanovanjska in tovariška poslopja dobila svečano lice. Vse je bilo v zelenju, povsod so vihrale zastave. Visoko na plavžarski dimnik so delavci zapisali: "Samo v Federativni ljudski republike Jugoslaviji je delavec gospodar tovarne".

Takšna gesla so bila napisana na plotovih, zidovih in nešteti slavolokih.

Volitve delavskega sveta

V lepo okrašenih sindikalnih dvoranah ali za to preurejenih delavnicah so delavci svečano pristopali k volilni skrinjici. Novo izvoljene delavske svete so pozdravili zastopniki mladih in pionirjev, ki so jim čestitali in že pred časom, dela in izpoljuje svoje številne naloge v popolno zadovoljstvo vseh delavcev.

Tja pod Možakljo, Jelen kamnen, Savske Jane in Plavžkirog, kjer so bili nekoč partizani, so v zgodnjem jutru odmetali veseli zvoki delavskih godb. Pred upravnim poslopjem, ki je bilo pred leti večkrat priča velikim štrajkom, ki je videlo obupane matere, jokajoče, sestrane, roke delavcev v slišalo nešteto kletivih obupancev — so se zbrali kovinarji valjarn, plavžarji in martinariji in vsi nešteti delavci velike železarne, vsi veleni, svečano razpoloženi.

Praznik, kakršnega so doživele Jesenice 20. avgusta, doživljajo industrijski kraji, v Sloveniji in v vsej Jugoslaviji dan za dan. To so veliki zgodovinski dnevi, za vse jugoslovanski delavci, ki pomenijo novo, veliko zmago revolucije in potrditev pravilne politike jugoslovenskega vodstva. Seveda tudi na ta ukrep radi zili informacijski kričeci golide najbolj umazanih laži in klevet, ki pa se jim jugoslovanski delavci samo smejejo, kakor se smejejo bevskačemu ščenetu, ki onemogli jezi laja izza plotata.

Vas so delavci izvolili v delavski svet, vam je dalo delavstvo železarne veliko zaupanje, s tem pa ste obenem prejeli veliko nalog. Izročam vam ključe velikega podjetja v imenu državne oblasti. Vi ste sedaj odgovorni za vse delo v železarji. Vodite železarne. Vodite železarno po zakonih predpisih, v ka-

terih je bil zapisan dan največjega dogodka anhovških cemtarjev.

Na gradbišču največje hidrocentralne Jablanica-Rama, kjer so v glavnem že končali gradnjo velike podzemeljske strojnice, dovodnega rova in vodostana, so začeli graditi najvažnejši in največji objekt — 30 metrov visoko dolinsko pregrado, ki bo zaprla pot Neretvi, da se bo zbrala voda v 35 kilometrov dolgem jezeru. Na gradbišču dolinske pregrade delajo podnevi in ponoči v treh izmenih. Iz granitnih sten po boči prenja na eni strani in Čvrsnice na drugi strani so že izkopali okrog 30,000 kubikov materiala, da se bo betonska pregrada lahko dobro naslonila na pobočje. Sedaj tudi že kopljeno temelje za pregrado. Materiali dviga 36 metrov visok žerjav, ki prenese na dan do 300 vagončkov materiala. V kratkem bo montiran še drug tak žerjav. Na dnu reke bodo izkopali več material do žive granitne skale, da bodo temelji pregrade držali vso težo in pritisik.

Sedaj gradijo velik obrat za mešanje betona, nadalje silose za gramoz in cement, v bližini Jablanice pa odpirajo gramoznicico, od koder bodo dovažali po posebni štiri in pol kilometra dolgi železniški progi gramoz do gradbišča pregrade. Ko bodo končali z izkopom in izvršili vse pripravljalna dela, se bo začelo tetoniranje pregrade, v katero bo treba vgraditi 300,000 kubičnih metrov betona. Dolinska pregrada bo imela še na vrhu takšno širino, da bodo po njej speljali moderno avtomobilsko cesto Sarajevo-Dubrovnik.

—Slovenski Poročevalec

NOVA MOTORNA LADJA "PULA"

V rottedramski ladnjici je bila nedavno dograjena motorna ladja "Pula," ki ima nosilnost 3,900 ton. Potem ko je ladjo prevel predstavnik Jugoslovanske linjske plovbe in se je vkrca na ladjo so začeli nakladati premog. S tem tovorom bo nova ladja "Pula" prispela sredi julija na naše domovinske vode. Najprej bo pristala v Pulju, po katerem je dobila ime. Mestni ljudski odbor pripravlja ladji slovesen sprejem. Nato bo nova ladja odplula na Reko.

Motorna ladja "Pula" je ladja srednje tonaže in je docela enaka motorni ladji "Rijeka," ki je bila prav tako zgrajena na Nizozemskem. Po tonaži pa se tudi mnogo ne razlikuje od motornih ladij "Zagreb," "Skoplje," "Sarajevo" in "Titograd," ki so bile lani zgrajene v reški lajedelnici "Tretji maj." Medtem ko vzdržujejo motorne ladje "Zagreb," "Skoplje," "Sarajevo," "Tito-

nekoč sanjalo "nemškem veku," in kakor možje v Kremlju sanjajo o "sovjetkem veku." Zato je bilo potrebno, da se umakne, kajti njegova navzočnost v vladi je postala nevzdržno breme za predsednika Trumana in administracijo.

Prihod generala Marshalla v kabinet pomeni, da se je položaj, ki je postal z vsakim dnem bolj opasan, razčistil; pomeni odlično zmago za politiko zmernosti in pa zagotovo ljudstvu Amerike in ostalega sveta, da je v Washingtonu še vedno trezen razum na krmi.

Odstopil tajnik narodne obrambe Johnson ni spadal v zadnje imenovani razred, ampak bil je strupen nasprotnik državnega tajnika Achesona, kar je bila voda na mlin krogom, ki sanjajo o "ameriškem veku," kakor je Hitler

okviru petletnega gospodarskega plana, po navodilih in smernicah, kakor jih narekujejo interesi naše socialistične skupnosti. Partija in oblast vam bosta pomagali. Čuvajte tovarno, ki je skupna last. Zavedajte se, da sovražnik bdi in išče prilike, da bi vam škodoval. Čestitam k praznini in želim mnogo uspehov."

Predsednik delavskega upravnega odbora, ki je prevzel ključe in z njimi vse plavže, martinovke, valjarske in druge stroje velike železarne, je v imenu vsega delavstva železarne obljubil, da bodo izpolnjevali vse planske naloge ter je obenem povabil vse delavce, da oboju in delavskemu svetu pomagajo pri upravljanju podjetja.

Godb je zaigrala, obrazi delavcev so sijali v ponosnem veselju. Z Velega polja, kjer je med narodno osvobodilno borbou padlo 42 talcev, med njimi štirje bratje kovinarji, je prihela štafeta fizkulturnikov, da čestita jeseniškim delavcem k njihovemu velikemu dnevu.

Ob zaključku slovesnosti je bila na upravnem poslopju odkrita spominska plošča, na kateri je zapisano, da so 20. avgusta leta 1950 jeseniški kovinarji pod Titovim vodstvom uresničili Leninkovo misel — "To varne delavcev."

Praznik, kakršnega so doživele Jesenice 20. avgusta, doživljajo industrijski kraji, v Sloveniji in v vsej Jugoslaviji dan za dan. To so veliki zgodovinski dnevi, za vse jugoslovanski delavci, ki pomenijo novo, veliko zmago revolucije in potrditev pravilne politike jugoslovenskega vodstva. Seveda tudi na ta ukrep radi zili informacijski kričeci golide najbolj umazanih laži in klevet, ki pa se jim jugoslovanski delavci samo smejejo, kakor se smejejo bevskačemu ščenetu, ki onemogli jezi laja izza plotata.

Začetek gradnje dolinske pregrade

Na gradbišču največje hidrocentralne Jablanica-Rama, kjer so v glavnem že končali gradnjo velike podzemeljske strojnice, dovodnega rova in vodostana, so začeli graditi najvažnejši in največji objekt — 30 metrov visoko dolinsko pregrado, ki bo zaprla pot Neretvi, da se bo zbrala voda v 35 kilometrov dolgem jezeru. Na gradbišču dolinske pregrade delajo podnevi in ponoči v treh izmenih. Iz granitnih sten po boči prenja na eni strani in Čvrsnice na drugi strani so že izkopali okrog 30,000 kubikov materiala, da se bo betonska pregrada lahko dobro naslonila na pobočje. Sedaj tudi že kopljeno temelje za pregrado. Materiali dviga 36 metrov visok žerjav, ki prenese na dan do 300 vagončkov materiala. V kratkem bo montiran še drug tak žerjav. Na dnu reke bodo izkopali več material do žive granitne skale, da bodo temelji pregrade držali vso težo in pritisik.

Sedaj gradijo velik obrat za mešanje betona, nadalje silose za gramoz in cement, v bližini Jablanice pa odpirajo gramoznicico, od koder bodo dovažali po posebni štiri in pol kilometra dolgi železniški progi gramoz do gradbišča pregrade. Ko bodo končali z izkopom in izvršili vse pripravljalna dela, se bo začelo tetoniranje pregrade, v katero bo treba vgraditi 300,000 kubičnih metrov betona. Dolinska pregrada bo imela še na vrhu takšno širino, da bodo po njej speljali moderno avtomobilsko cesto Sarajevo-Dubrovnik.

Da bodo dela pri gradnji pregrade čim bolj napredovala, bodo na gradbišču pomagale mladinske delavske brigade iz Bosne in Hercegovine. Do zime bo delalo stalno po 1,000 mladincev.

Društveni koledar

SEPTEMBER

22. septembra, petek — Ples keglačev društva št. 9 SDZ v SND.

23. septembra, sobota — Ples društva Comrades štev. 566 SNPJ v SND

24. septembra, nedelja — Skupni koncert petih pevskih zborov pod vodstvom pevovedova F. Vautera v SND, St. Clair Ave.

24. septembra, nedelja — Koncert skupnih pevskih zborov v SND

29. septembra, petek — Ples Blaskovic Post 5275 VFW v SND

30. septembra, sobota — Ples društva Naprej št. 5 SNPJ v SND

OKTOBRA

1. oktobra, nedelja — Ples društva "Washington" štev. 32 ZSZ v SDD, Waterloo Rd.

1. oktobra, nedelja — Vinska trgovatev v Domu zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

1. oktobra, nedelja — Jesenski koncert pev. zbor "Zvon" v SND, E. 80 St.

1. oktobra, nedelja — Igra in ples Gospodinjskega odseka v AJC, Recher Ave.

6. oktobra, petek — Ples N. O. Old Timers Ball Players v SND

7. oktobra, sobota — Proslava 39. obletnice društva "Slov. dom" št. 6 SDD v AJC, Recher Ave.

7. oktobra, sobota — Ples društva Slob. Slovenke štev. 2 SDZ v SND

8. oktobra, nedelja — Ples društva Združene Slovenke št. 23 SDZ v SDD, Waterloo Rd.

8. oktobra, nedelja — Vinska trgovatev Slov. nar. doma na Stanley Ave., Maple Heights, O.

8. oktobra, nedelja — Koncert in ples kluba Hrvatskih trgovcev v SND

14. oktobra, sobota — Ples društva Slov. Sokolice štev. 442 SNPJ v SND

15. oktobra, nedelja — Maške radna veselica krožka št. 3 Prog. Slov. v AJC, Recher Ave.

15. oktobra, nedelja — Koncert Blaue Donau v SND

20. oktobra, petek — Ples Golden Golpher klub v SND

21. oktobra, sobota — Ples društva Ribnica št. 12 SDZ v SND

22. oktobra, nedelja — Predstava dram. zbor "Anton Verovšek" v SDD, Waterloo Rd.

27. okt. petek — Ples Lampighter kluba v SND

28. okt., sobota — Ples društva Carniola Tent št. 1288 T M v SND

3. decembra, nedelja — Koncert zbor "Zarja" v SND

4. decembra, petek — Ples društva Carrollton v SND

23. novembra, sobota — Zahvalni dan Koncert zbor "Zarja" v dvorani SND, St. Clair Ave.

23. novembra, četrtek — Koncert zbor "Zarja" v SND

24. novembra, petek — Ples društva 40-letnice društva Naredne Slovenke št. 137 SNPJ v SND

25. novembra, sobota — Ples društva Lunder-Adamič št. 28 SNPJ v SND

26. novembra, nedelja — Ples društva Collinwood Hive TM v SDD, Waterloo Rd.

26. novembra, nedelja — Koncert zbor "Abrašević" v SND

1. decembra, petek — Ples Richman Memorial Post št. 661 v SND

2. dec., sobota — Ples društva Jugoslav Camp št. 293 WOW v SND

3. decembra, nedelja — Ples društva Združeni bratje SNPJ v SDD, Waterloo Rd.

10. decembra, nedelja — Božičnica Clevelandske federacije SNPJ v SND

16. dec., sobota — Ples društva Croatian Pioneers št. 663 HBZ v SND

17. decembra, nedelja — Ples dr. Waterloo Camp WOW v SDD, Waterloo Rd.

23. decembra, sobota — Ples Progresivnih Slovenk v SND

METODE ITALIJANSKE DIPLOMACIJE

H knjigi spominov grofa Sforze

"Jugoslavija — zgodovina je spomini," tako se imenuje knjiga grofa Sforze, ki je izšla v začetku leta 1948 v založbi milanskega podjetja "Richard." Po pravici lahko rečemo, da je malokoga presentelio dejstvo, da obravneva knjiga spominov italijanskega zunanjega ministra temo italijansko-jugoslovenskih odnosov. Politična aktivnost grofa Sforze, ene izmed centralnih figur italijanske diplomacije, je bila namreč dolga leta sosedena na to, da bi uresničila načrte o italijanski nadvlasti nad deli jugoslovenskega ozemlja, ki jih je imel pred očmi italijanski imperializem; Julijsko Krajino, Istro, Reko in Zadrom. Linijska aktivnosti grofa Sforze se je jasno začrala pred pičlim tremi desetletji, v času Rapalla, ko je italijanski imperializem zavladal nad Istrom, Kvarnerom, Reko in Zadrom. Grof Sforza, ki je, kakor v času Rapalla, na celu italijanskega zunanjega ministra, sanjari zdaj in snuje načrte o rapalški reprizi.

IŠČE SE KUHARICO

in pomočnico za delo v kuhinji od 10. zj. do 7. zv. Tudi ob nedeljah. V majhnom zavodu. Poklicite med 10. in 12. dop.

DI 1-0543

LIVARSKI "TROUBLE SHOOTER"
izurjen livarskega dela
Avtomotive Castings
Dobra plača
THE ALLYNE RYAN FOUNDRY CO.
E. 91st St. in Aetna Rd.
VU 3-7700

SNAZILKE

IZURJENE
neporočene - državljanke
Morajo biti proste za delo
za katerikoli šift.

THOMPSON PRODUCTS,
Inc.
23555 Euclid Ave.

PLANER HANDS

z 5-letno izkušnjo
Nočni šift — nadurno delo —
dodatna plača za nočno delo.

Penzijski načrt.

CYRIL BATH CO.
6984 Machinery Ave.

AIRCRAFT MACHINISTS RADIAL DRILL PRESS

ENGINE LATHE
MILLING MACHINE

MACHINE REPAIRMEN

Vsek mora sam vzpostaviti in operativi stroj.

Vsoka plača od ure.

Upozljevalni urad je odprt vsaki dan od 8.30 do 4.00 ure — ob sobotah od 8. do 12 opoldne.

CLEVELAND PNEUMATIC TOOL CO.

3781 E. 77 St.
od Broadway

IŠČE SE OPERATORJE ZA SURFACE GRINDER MILLING MACHINE LATHE OPERATORJE THREAD GRINDERS

Plača od ure
Begunci dobodoši

National Tool Co.
11200 MADISON AVE.

Grof Sforza torej trdi, da ni zahteval od lorda Curzonu nič drugega, kakor da naslovi na Beograd "priateljski nasvet," to se pravi, da ni privadel do Rappa pritisk, marveč italijanska (Sforzova) velikodusnost.

V delu Sforzovih spominov, ki se namešajo na Rapalško pogodbo, najdemo tudi nekaj brzjavik, ki so šle po črti Rim—Pariz, Rim—London. Tu najdemo tudi brzjavko grofa Sforze italijanskemu veleposlaniku v Londonu Imperiju z dne 31. oktobra 1920, v kateri se prav govoril o lordu Curzonu. Beremo to brzjavko in res ne naletimo na besedo "pritisk." Tu je samo izraz "učinkovito priporočilo" Beogradu, ki se zahteva od lorda Curzona, čeprav je tudi to ("učinkovito priporočilo") precej sumljivo. Grof Sforza ima tedaj najbrž prav: od lorda Curzona ni prav izrecno zahteval "pritisk." Slučajno pa imamo v rokah knjige raznih diplomatskih dokumentov italijanskega zunanega ministra, "Libro verede," 'Zeleno knjigo,' ki jo je svojšas, leta 1921, uredil grof Sforza. Beremo isto brzjavko veleposlaniku Imperiju z dne 31. oktobra 1920 in glej: namesto izraza "učinkovito priporočilo" eficace recommandatione) stoji lepo napisano "učinkovit" "eficace pressione!"

Majhna napaka grofa Sforze, ali ... Sicer pa to ni bistveno. To je samo majhna ilustracija metod, ki jih uporablja grof Sforza, ažto advokati italijanskega identiteta v svojih zahtevah po Julijski Krajini, Istri in Zadru nikoli niso uporabljali argumentov—ker jih logično sploh imeli—marveč so se zatekli k takšni diplomatski manidi, ki je kombinacija spletka s pritiskom velesil in impresioniranja z grožnjami, izsiljevanjem in demagogijo.

Nekateri momenti iz spominov grofa Sforze, ki osvetljujejo —čeprav tako, kakor je to želel avtor—vsj delno pot, po kateri je prišla italijanska diplomacija do Rapalla, kakor tudi nekatera dejstvo iz sedanje dejavnosti palaca hCig, v glavnem vezana na Sforzovo osebnost, so najboljša ilustriacija te dvoljne in hinavske politike. Manjka na primer poročilo italijanskega veleposlanika

OKUSNO ČESKO PECIVO

DOBITE V NASI DOBRO POZNANI PEKARIKI.

Cene so zmerne.

Naša posebnost je pecivo za svatbe, zabave in veselice.

LAD HAJEK BAKERY

3814 EAST 118th STREET

Mario Kolenc

Vse 3 pritiskline spadajo k najboljšim izdelkom "The Crane Group." Lahko daste inštalirati vse tri in si prihranite denar; ali pa naročite posamezne. Cene so:

TOILET UMIVALNIK BANJA

Cene so zmerne, ako pa naročite vse tri na enkrat si prihranite večjo vsoto

Stroški za inštalacijo so posebeni.

Imperialia z dne 4. novembra 1920, v katerem soporeča, da mu Lloyd George rekel, da sta z lordom Curzonom odločno nastopila v Beogradu in zahtevala jugoslovansko privolitev v italijanske zahteve z grožnjo, da bo sicer Italija dobila tudi Dalmačijo v smislu Londonskega pakta. O mnogih podobnih poročilih o stališču francoske vlade in njene predsednika Milleranda ni duha ne sluhu ("če se ne sporazumemo," nas opominja francoski zunanjji minister, "bo dobila Italija prostre roke za razpolaganje z ozemljem, ki ji je bilo pripoznano z londonskim sporazumom"), je govoril Trumbič, takratni zunanjji minister, nekaj dni preden je bila podpisana Rapalška pogodba. In temu podobno.

Ni treba poudarjati, da se vse to ne ujema, s Sforzovim pisom Rooseveltu in Churchillu z dne 12. marca 1945, v katerem skuša rehabilitirati Rapalško pogodbo (ko si prizadeva prikriti z izrazom "priateljski nasvet" najbolj grob pritisk velesil v skladu z Londonskim pakтом).

Danes, trideset let po Rapallu, skuša italijanska diplomacija z grofom Sforzom na čelu z enakimi sredstvi doseči isti smoter.

Letos konec maja je poročal grof Sforza v italijanskem Senatu in pri tem rekel: "Tisto, kar zahtevamo zdaj po diplomatski poti, je, da bi anglo-ameriško-francoska stran vztrajala pri beograjski vladi na italijanskem značaju cone B in na tem, da ne bi več zavlačevali sklenitve polnega in zakonitega sporazuma."

Celo sama ta, čedalje pogosteja in pospešena Sforzova korespondenca z veleposlanikoma v Londonu in Parizu, govoril, da so bile zapletene v kombinacijo z Rapallom tudi velesile, Razen tega—naj je Sforza še tako spremeno izbral te dokumente za svojo knjigo, vendar navsezadne govore o pritisku. Kaj pomenijo le-te Imperialije besede v Sforzi poslanji brzjavki z dne 28. junija 1920: "Lorda Curzona sem obvestil, da verujem, da bi v moebitnih razgovorih z gospodom Trumbičem uporabil tak način govora, ki slednjega ne bi ohrabril, da bi vztrajal pri zahtevah, ki jih je doslej postavil?" Ali: "Gospod Millerand, ki je pokazal, da je dobro obveščen, ker je takoj govoril o Srečniku, mi je odgovoril, da je brzjavil v Beograd v smislu, 'kakor smo želeli mi.' (Iz poročila italijan-

skoga veleposlanika v Parizu Sforza 22. septembra 1920.) Ali: "Izražam vam svoje osebno zaupanje in upanje, da bo mogla vaša visoka avtoritetna način krovit način intervenirati v Beogradu." (Iz brzjavke Giolittija, takratnega predsednika italijanske vlade Llyoda Georga.) In temu podobno.

Ni treba poudarjati, da se vse to ne ujema, s Sforzovim pisom Rooseveltu in Churchillu z dne 12. marca 1945, v katerem skuša rehabilitirati Rapalško pogodbo (ko si prizadeva prikriti z izrazom "priateljski nasvet" najbolj grob pritisk velesil v skladu z Londonskim paktom).

Danes, trideset let po Rapallu, skuša italijanska diplomacija z grofom Sforzom na čelu z enakimi sredstvi doseči isti smoter.

Letos konec maja je poročal grof Sforza v italijanskem Senatu in pri tem rekel: "Tisto, kar zahtevamo zdaj po diplomatski poti, je, da bi anglo-ameriško-francoska stran vztrajala pri beograjski vladi na italijanskem značaju cone B in na tem, da ne bi več zavlačevali sklenitve polnega in zakonitega sporazuma."

Celo sama ta, čedalje pogosteja in pospešena Sforzova korespondenca z veleposlanikoma v Londonu in Parizu, govoril, da so bile zapletene v kombinacijo z Rapallom tudi velesile, Razen tega—naj je Sforza še tako spremeno izbral te dokumente za svojo knjigo, vendar navsezadne govore o pritisku. Kaj pomenijo le-te Imperialije besede v Sforzi poslanji brzjavki z dne 28. junija 1920: "Lorda Curzona sem obvestil, da verujem, da bi v moebitnih razgovorih z gospodom Trumbičem uporabil tak način govora, ki slednjega ne bi ohrabril, da bi vztrajal pri zahtevah, ki jih je doslej postavil?" Ali: "Gospod Millerand, ki je pokazal, da je dobro obveščen, ker je takoj govoril o Srečniku, mi je odgovoril, da je brzjavil v Beograd v smislu, 'kakor smo želeli mi.'

(Iz poročila italijanskega veleposlanika v Parizu Sforza 22. septembra 1920.) Ali: "Izražam vam svoje osebno zaupanje in upanje, da bo mogla vaša visoka avtoritetna način krovit način intervenirati v Beogradu." (Iz brzjavke Giolittija, takratnega predsednika italijanske vlade Llyoda Georga.) In temu podobno.

Ni treba poudarjati, da se vse to ne ujema, s Sforzovim pisom Rooseveltu in Churchillu z dne 12. marca 1945, v katerem skuša rehabilitirati Rapalško pogodbo (ko si prizadeva prikriti z izrazom "priateljski nasvet" najbolj grob pritisk velesil v skladu z Londonskim paktom).

Danes, trideset let po Rapallu, skuša italijanska diplomacija z grofom Sforzom na čelu z enakimi sredstvi doseči isti smoter.

Letos konec maja je poročal grof Sforza v italijanskem Senatu in pri tem rekel: "Tisto, kar zahtevamo zdaj po diplomatski poti, je, da bi anglo-ameriško-francoska stran vztrajala pri beograjski vladi na italijanskem značaju cone B in na tem, da ne bi več zavlačevali sklenitve polnega in zakonitega sporazuma."

Celo sama ta, čedalje pogosteja in pospešena Sforzova korespondenca z veleposlanikoma v Londonu in Parizu, govoril, da so bile zapletene v kombinacijo z Rapallom tudi velesile, Razen tega—naj je Sforza še tako spremeno izbral te dokumente za svojo knjigo, vendar navsezadne govore o pritisku. Kaj pomenijo le-te Imperialije besede v Sforzi poslanji brzjavki z dne 28. junija 1920: "Lorda Curzona sem obvestil, da verujem, da bi v moebitnih razgovorih z gospodom Trumbičem uporabil tak način govora, ki slednjega ne bi ohrabril, da bi vztrajal pri zahtevah, ki jih je doslej postavil?" Ali: "Gospod Millerand, ki je pokazal, da je dobro obveščen, ker je takoj govoril o Srečniku, mi je odgovoril, da je brzjavil v Beograd v smislu, 'kakor smo želeli mi.'

(Iz poročila italijanskega veleposlanika v Parizu Sforza 22. septembra 1920.) Ali: "Izražam vam svoje osebno zaupanje in upanje, da bo mogla vaša visoka avtoritetna način krovit način intervenirati v Beogradu." (Iz brzjavke Giolittija, takratnega predsednika italijanske vlade Llyoda Georga.) In temu podobno.

Ni treba poudarjati, da se vse to ne ujema, s Sforzovim pisom Rooseveltu in Churchillu z dne 12. marca 1945, v katerem skuša rehabilitirati Rapalško pogodbo (ko si prizadeva prikriti z izrazom "priateljski nasvet" najbolj grob pritisk velesil v skladu z Londonskim paktom).

Danes, trideset let po Rapallu, skuša italijanska diplomacija z grofom Sforzom na čelu z enakimi sredstvi doseči isti smoter.

Letos konec maja je poročal grof Sforza v italijanskem Senatu in pri tem rekel: "Tisto, kar zahtevamo zdaj po diplomatski poti, je, da bi anglo-ameriško-francoska stran vztrajala pri beograjski vladi na italijanskem značaju cone B in na tem, da ne bi več zavlačevali sklenitve polnega in zakonitega sporazuma."

Celo sama ta, čedalje pogosteja in pospešena Sforzova korespondenca z veleposlanikoma v Londonu in Parizu, govoril, da so bile zapletene v kombinacijo z Rapallom tudi velesile, Razen tega—naj je Sforza še tako spremeno izbral te dokumente za svojo knjigo, vendar navsezadne govore o pritisku. Kaj pomenijo le-te Imperialije besede v Sforzi poslanji brzjavki z dne 28. junija 1920: "Lorda Curzona sem obvestil, da verujem, da bi v moebitnih razgovorih z gospodom Trumbičem uporabil tak način govora, ki slednjega ne bi ohrabril, da bi vztrajal pri zahtevah, ki jih je doslej postavil?" Ali: "Gospod Millerand, ki je pokazal, da je dobro obveščen, ker je takoj govoril o Srečniku, mi je odgovoril, da je brzjavil v Beograd v smislu, 'kakor smo želeli mi.'

(Iz poročila italijanskega veleposlanika v Parizu Sforza 22. septembra 1920.) Ali: "Izražam vam svoje osebno zaupanje in upanje, da bo mogla vaša visoka avtoritetna način krovit način intervenirati v Beogradu." (Iz brzjavke Giolittija, takratnega predsednika italijanske vlade Llyoda Georga.) In temu podobno.

Metode italijanske politike se, kakor vidimo, niso spremene. Pač pa so se spremene mnoge druge stvari. Za zdaj bomo omenili najvažnejšo: grob Sforza in (Dalje prihodnji)

italijanska diplomacija nimata več pred seboj Jugoslavije ravnalske dobe, marveč novo Jugoslavijo.

(Dalje prihodnji)

italijanska diplomacija nimata več pred seboj Jugoslavije ravnalske dobe, marveč novo Jugoslavijo.

(Dalje prihodnji)

italijanska diplomacija nimata več pred seboj Jugoslavije ravnalske dobe, marveč novo Jugoslavijo.

(Dalje prihodnji)

italijanska diplomacija nimata več pred seboj Jugoslavije ravnalske dobe, marveč novo Jugoslavijo.

(Dalje prihodnji)

italijanska diplomacija nimata več pred seboj Jugoslavije ravnalske dobe, marveč novo Jugoslavijo.

(Dalje prihodnji)

italijanska diplomacija nimata več pred seboj Jugoslavije ravnalske dobe, marveč novo Jugoslavijo.

(Dalje prihodnji)

italijanska diplomacija nimata več pred seboj Jugoslavije ravnalske

ANTON INGOLIĆ:

POSLEDNJE PISMO

NOVELLE

(Nadaljevanje)

Po kratkem razgovoru o njegovi bolezni, ki se je nadomestovala, me je najprej vprašal po novicah, ki so nam pregnance tiste dni po kapitulaciji Italije vlivale nadom, da se kmalu vrnemo domov. Nisem mogel drugega, povedal sem mu, kar sem vedel. Peter me je živo poslušal. Dolgo sem ostal pri njem. Pred slovesom pa je segel pod blazino in potegnil izpod nje debelo pismo. "Veliko prošnjo imam do vas," je dejal. "Včeraj sem dokončal tole pismo. Jaz ga nikoli ne bom mogel izročiti naslovjenki. Ali bi bili tako ljubezni in ga predali tovajščici, na katero je naslovjen?" Počakal je malo, zanj saj in nadaljeval: "Ce jo najdete živo, ga izročite njej, sicer ga obdržite. V vsakem primeru ga smete odpreti in prečitati. Mogoče boste prišli kdaj v tak položaj, da ga boste moralni uničiti; težko bi mi bilo, če bi ne mogli vsaj vsebine sporočiti naslovjenki."

Vzel sem pismo, zagotavljal, da ga bom skrbno čuval in ga predal, če mi bo sreča mala, da se vrnem živ v domovino. "Najbrž je po vojni ne boste našli na tem mestu," se je Peter oglašil, ko sem prečital na-

slov, "toda tam boste izvedeli, kje je."

Še tisti večer sem svoje novele prenesel v prvotno skrivališče in jim priložil Petrovo pismo. Ves naslednji dan sem živel pod težkim dojem svojega obiska. Očital sem si, da sem mladega človeka, ki sem mu bil v mestu najbližji, prepustil usodi v njegovih najtežjih dneh.

Moral sem sredi popoldneva spet k njemu.

Razveseli se me je. Toda na moje vprašanje, kakšno ima hrano, kakšno oskrbo, ali mu je potrebna pomoč v denarju za zdravila, je odločno odvrnil, da ima vsega, kar potrebuje.

"Vidite, ko gre življenje hkrat, so fizične potrebe zelo majhne, duševne pa ogromne. Želim si samo eno: da bi bil v našem vinogradu v Halozah, ki zdaj diši po zorečini grozdju. Videl bi rad svoje ljudi in jim govoril o lepoti in bogastvu naše zemlje, jih bodril k odporu in navduševal za borbo, če že sam ne morem nositi puško. Oh, zdi se mi, da mi bodo želite razgnale preozke prsi!"

V Petrovih očeh se je pokazal čuden, nenavadni sijaj. Zdaj sem bil tudi jaz prepričan, da je na koncu. Pričoval sem mu o naših krajinah in ljudeh, o bodočnosti našega naroda in

dalje. Nihče ni bil več varen, živeli smo samo še iz dneva v dan. Naše vrste so se že takoj razredčile, da sem se čudil, zakaj ne pridejo pome. Slednjič mi je postalo celo nerodno, da sem se jaz še sprehajal po prijaznem majskem soncu, medtem ko so mnogi, ki jih ne v narodnem ne v ideološkem pogledu nisem imel za posebno odločne borce, že davno stradali v koncentracijskih taboriščih.

V tistih težkih dneh me je obšla misel: pojdi v Ljubljano,

kjer je baje za spoznanje bolje, pojdi tja, kjer živi twoja Alenka! Dokazoval sem si, da je delo pod Halozami za zdaj nemogoče, sicer pa so mi dnevi šteti in nima smisla čakati.

Treba je storiti kakor pred mesecem na cestnem ovinku. Življenje v Ljubljani se mi je v tvoji bližini prikazalo v najlepših v napravljenih bavyah.

Toda tudi drugi glas ni zamrl:

ostani na svojem mestu, nimaš pravice izbirati! Postavljen si sem v Haloze, tu delaj, tu se bori, dokler ne zmagaš ali ne padaš!

Tedaj je prišla moja Alenka.

Bilo je devetega maja enainštiridesetega leta.

Povedala si takoj, čemu si prišla.

"Metod, pojdi z menom! Pridik nam v Ljubljano, kjer se že zbiramo za odločilno borbo!"

Jaz sem stal nem pred tabo

in te same gledal. Vse v meni je vpilo: 'Alenka, ali res držim v svojih rokah tvoje roke, ki so mi tolilikrat segle na razgretelo čelo in me priklenile nase, ko sem se razvnel za stvari, ki so bile daleč od naju? So res tiste svetle oči, ki so se v otroških letih napile lepote morja, v deklinskih bistrinah zeleni Soče,

Kaj sem počel jaz v tem času, ti je znano: ko so mi iztrgali puško iz rok in me strpljito ujetnika v prashed kamion, sem na prvem ovinku skočil iz avtomobila, se preoblekel in pobegnil domov, ker sem bil prepričan, da bom doma najkoristnejši: Toda naše ljudstvo je drvelo mimo mene po poti, na katero so ga spravile v prvi vrsti socialne razmere zadnjih desetletij in nemška propaganda. Prekmalu sem uviadel, da sem doma prav tako brezposeln, kakor bi bil kot ujetnik tam nekje v Nemčiji. Nastopili so trenutki, ko mi je bilo žal, da nisem v nemškem ujetniškem taborišču, kjer ne bi bil priča strahotnemu s amponizovanju našega ljudstva v Halozah in na Ptujskem polju. Da ni bilo nekaterih svetih primerov upornosti med preprostim ljudstvom in med meščanstvom ter delavstvom v Ptiju, bi bil zapustil dom in odšel v svet, ki je postal nenadoma tako velik in prazen. Zaradi teh trdnih ljudi pa nisem izgubil vere in sem ostal doma, da odprem ljudstvu oči in se borim zanj in z njim. Sestajal sem se z znanci in prijatelji, kovali smo načrte o uspešnem odporu; hodil sem po vseh ob Dravi in po Halozah, bodril omahljivec in zmerjal strahopetce ter se sam krepil ob močnih in neuklonljivih značajih, ki sem jih srečal. Toda številno teh poslednjih se je manjšalo iz dneva v dan, ker so prihajali ponje železni možje in jih odvajali v Ptuj, Maribor in še

1908

1950

NAZNANILLO IN ZAHVALA

Zalostnega in potrege srca naznajamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl naš ljubljeni sin, brat in stric

ANTON KLANČAR

ki je previden z svetimi zakramenti zaspal v Gospodu dne

14. avgusta 1950.

Naš ljubljeni pokojnik je bil rojen v Clevelandu, O., dne 7. novembra 1908. Pogreb se je vršil dne 17. avgusta iz pogrebnega zavoda Frank Zakraješek in Sinovi v cerkev sv. Vida. Pogrebni sv. mašo zadušnico je daroval č. g. Rev. Victor N. Tomc. Po pogrebni sv. maši pa je bilo truplo prepeljano na pokopališče Kalvarija ter ondi položeno k zemeljskemu počitku.

Na tem mestu se želimo v prvi vrsti zahvaliti č. g. Rev. Victor N. Tomcu, ki je pokojnika previdel s svetimi zakramenti, zanj opravil pogrebno sveto mašo zadušnico ter druge pogrebne molitve in spremil truplo pokojnika iz pogrebnega zavoda Frank Zakraješek in Sinovi v cerkev sv. Vida. Za vse to se Rev. N. Tomcu prav prisrčno zahvalimo. Bog plačaj stotero za vse.

Zahvala vsem, ki so dali na dan pogreba svoje automobile ter tako mnogim omogočili, da so se udeležili pogreba.

Dalje se izkrene zahvalimo vsem, ki so poklonili toliko lepili vencev ob krsti pokojnika ter ga tako ozajšali, ko je počival na mrtvjaškem obru.

Enako se zahvalimo vsem, ki so darovali za svete maše, ki se bodo brale za dušo blagega pokojnika.

Dalje zahvala vsem, ki so prišli pokojnika kropiti ter moliti za mir in pokoj njegove duše, prav tako vsem onim, ki so se udeležili pogreba, zlasti svete maše ter potem pokojnika spremili na njegovi zadnjih poti vse do njegovega groba.

Posebej pa se še želimo zahvaliti društvi Glas clevelandskih delavcev št. 9 SDZ za vso pomoč in pogrebom, ki so nosili krsto pokojnika.

Posebna zahvala pa se želimo zahvaliti zavodu Frank Zakraješek in Sinovi za tako vzorno vodstvo pogreba ter vso prvočrino poslužno, ki so nam jo dali.

Končno zahvala vsem, ki so nam kaj dobrega storili ob tej žalostni urri; vsem naš iskreni Bog plačaj!

A Ti, preljudjeni sin, brat in stric, počivaj v miru v zemlji ameriški. Tvoji rojstni domovini. Naj Ti bo lahka ameriška gruda, duši Tvoji pa večni mir, ki Ti ga iz vsega srca želimo, enkrat pa veselo in srčno snidenje nad zvezdami.

Vse mine, vse zgne, le večnost trpi, a Tebi, preljubi, naj luč večna gori.

Zahvaliči ostali:

ANNA KLANČAR, mati ROSE FAJDIGA in ANNA SMERKE, sestri FRANK in LOUIS, brata ANNA in ROSE MARIE, nečakinji ter vsi ostali sorodniki

Cleveland, Ohio, 18. septembra 1950.

ENAKOPRAVNOST

naše zemlje. Spet sem govoril kakor s prijateljem.

Ob slovesu mi je zadržal roko.

"Ali si že prebral pismo?"

"Ne. Samo v skrajni sili ga bom odprl."

"Odpril ga in preberi čimprej! Prosim!"

"Z veseljem, če tako želiš!"

Zmeden sem se poslovil.

Še tisti večer sem ga odprl. V njem je bil šop drobno popisanih belih listov. S posebnim zanimanjem sem se sklonil nadne.

3

V Srbiji, 10. maja 1943.

Predraga Alenka!

Ne vem, koliko strani bo imelo tole pismo, ki ga začenjam pisati prav o dveletnični najdišči.

Mogoče bo obsegao le dve, tri strani, mogoče tudi dvajset. Njegov obseg ni odvisen od tega, koliko ti imam povedati, marveč od tega, koliko ti bom mogel povedati. Če bo, nihče ni bil več varen, živeli smo samo še iz dneva v dan. Naše vrste so se že takoj razredčile, da sem se čudil, zakaj ne pridejo pome. Slednjič mi je postalo celo nerodno, da sem se jaz še sprehajal po prijaznem majskem soncu, medtem ko so mnogi, ki jih ne v narodnem ne v ideološkem pogledu nisem imel za posebno odločne borce, že davno stradali v koncentracijskih taboriščih.

v poznejših pa vriskajočih haščih gričev?"

"Metod, vzemi svoje stvari in pojdi, da ne bo prepozno!"

Tudi moj oče je rekel: "Metod, bolje je, da greš. Dal ti bom denarja. Tu nisi več varen. Pred dnevi me je srečal Weissensteinov viničar, pijani Poldek, in se zadržal vame: 'Hrastnik, kako dolgo bo še tvoj Cirlinmetod šutjal naše ljudi?' Poldek je ničela, toda ali ne vidijo, da imajo zdaj taki oblast?"

(Dalje prihodnjič)

Chicago, Ill.

HELP WANTED—MALE

Experienced Spindle and Drum Sanders

Full Time
Acanthus Wood Carving Co.
732 No. Morgan

PUNCH PRESS IN STROJNI OPÉRATORJI

Nudimo operatorjem sledeče ugodnosti:

Dobro plačo

Stalno delo

(Ne sezonsko)

Najmanj 48 ur na teden

Dve periodi počitka na dan

Načrt za hospitalizacijo

Skupinsko zavarovalnilno

Plačane počitnice

Moderne naprave

Prijetno ozračje

Dobra, ugodna transportacija

F. D. FARINAM CO.

(Old Reliable Gasket House)

4940 W. Flournoy St.

Chicago 44, Ill.

med 9. z. in 4. pop.

FEMALE HELP WANTED

GENERAL

housework

Assist with

infant 1½ years old;

plain cooking;

city references required;

top pay;

stay.

FAirfax 4-2310.

FEMALE HELP WANTED

COMPETENT COOK

Experienced housekeeper. Modern home, electric kitchen. Must like children. Stay 1 night a week. Good salary.

Permanent. Phone PALisade 5-6135.

COMPETENT COOK

Experienced housekeeper. 3 adults.

Lovely home. Own room and bath.

Good salary. Blittersweet 8-6555.

COMPETENT COOK

Experienced housekeeper. 3 adults.

Lovely home. Own room and bath.

Good salary. Blittersweet 8-6555.

HOUSEKEEPER

2 adults, 1 child.

7 rooms apartment. Private room and bath. Top wages. Must be experienced. Phone BUCKingham 1-0233.

COMPETENT young woman or middle aged.

General housework. Light cooking-assist with children. Personal laundry. Own room-bath-radio. Good salary.

Call collect WINnetka 6-3733.

WANTED TO RENT